

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Uj irányok.

Haldoklik a naturalizmus. Minden irodalomban nagy a zür-zavar. Uj irányok, uj eszmék zászlói lobognak mindenfelé. Csatakiáltás tölti be a levegőt. Felhők röpködnek szerte-szét. Táborok állanak egymással szemben. Minduntalan hevesen összecsapnak és a közönség lázas érdeklődéssel nézi a küzdelmet. A megcsömörlött lelkek tiszta levegőre vágyakoznak. Tiszta levegőre és a mezők virágaira és felüdítő harmatra. A szürkeséget és a sár feketeségét megunt tekintetek az égboltozat majd ragyogó, majd elbágyadó színeit keresik. Az elmosódó, egymásba simuló árnyalatokat. A pontos megfigyelés, a lelkiismeretes kutatás, a nagyító üveg nem öntött nyugalmat a zaklatott lelkekbe. A jelenségeknek biztos kézzel megrajzolt képe — csak rémülettel töltötte el az embert. Sokat tanult, de a tudás nem tette boldogabbá.

Talán ott rejlik az üdv ama nagy fátyol mögött, melyen túl nem lát az emberi szem, melyen túl elveszti erejét a tudomány minden fegyvere. A sejtelmes, a titokzatos felé fordul a valóságtól agyongyötört ember. A miszticizmus mind több és több lelket font körül homályával. A filozófiától a valláshoz menekülnek a megnyugvást keresők. Hozzá Bourget, a társadalmi bünök nyugodt kezű leírója, a sötét feltjainak élesszemű megfigyelője is. Azok pedig, akik irtóznak a dogmák ridegségétől, a képzelet teremtette világban keresik azt a vigasztalást, melyet a valóság nem tudott nekik nyújtani. És így a romanticizmus színei is mind gyakrabban csillognak föl az irodalom berkeiben. A tudományos világban is nagy a forrongás. Különösen a teológia terén. Ott is érzik, hogy a régi alap nem elég erős már a modern világ elbirására. Mert a vallás, melyet a irodalom hirdet, mégsem ugyanaz, mint amelyet a papok tanítanak. Kevesebb benne a dogma, több az érzés.

A vallásnak legrégebb, legtisztább formája csábitja a Tolsztojakat. Az a régi, mely minden ember szívében megtalálja az

utat. Melynek egyetlen és legfőbb dogmája a szeretet. Mely nem arra tör, hogy megkápráztasson, hanem arra, hogy meghasson, megihlessen. Az uj azaz a régi kereszténységnek legélesebb elméjü tanítója: Harnack, a berlini egyetemen a teológia tanára. Ki mindenek vigasztalójává akarja tenni a kereszténységet. Nem a külsőségekben, hanem a hitben látja a vallás lényegét. Mindenki keresztény, ki annak érzi magát, kinek szívet eltölti a szeretet. Keresztény akkor is, ha nem érintette keresztvíz. Az érzés, a jóság, a szeretet teszi az embert kereszténnyé . . .

Nagyjelentőségű mondások, ha hivatásos teológus ajkáról szállnak világgá. Ugy hatotak, mint a bomba.

A maradiak fölrebbentek oduikból és vész-jósló huhogással töltik be a levegőt. Könyvek, röpiratok, mint megannyi katona szállnak sikra az uj tan mellett és ellen. Az irodalmi harcz mellett ott folyik a teológiai és ott folyik filozófiai, a tudományos. És a háborgó vizek nemcsak tajtékok, de drága gyöngyöt is vetnek fölszínre. A disszonanciából kellemes akkordok is válnak ki és szívet, lelket megtermékenyítve szállnak végig a világon.

Csak nálunk csöndes minden. Csak nálunk nem mozdul semmi. Az irodalom vizei régi medrükben folynak azaz helyesebben mondván, állanak tovább. Nagy szürkeség borítja be felületét. A régi, jól ismert csónakok lomhán mozognak rajta előre, a hajók alig hogy mozgatják evezőjüket. Minden esztendő meghozza maga versköteteit, novelláit, regényeit. A verskötetek megéneklük a szerelmet, a novellák és regények pedig újra föltálatják Juczi és Jani jól ismert történetét. Iróink legnagyobb része nem veszi tudomásul, hogy „mégis mozog a föld.“ Nem érzi, hogy nagy, sötét harczok dülnek a lelkek mélyén. Mindannak, ami az uj világ kialakulását fogja előidézni, nyoma sincsen munkáikban. Nem hallják, hogy mint döngeti a szocializmus a régi társadalomnak kapuit, nem veszik észre, hogy máris nagy rések tátonganak

rajtuk. A nagy társadalmi és tudományos kérdések hiába szólítják harczba az emberiség nagyjait, ők nem szállnak sikra sem ellenük sem mellettük. A külföldi szépirodalmi munkák a tudománynak, a szocialis harczoknak, a nagy eszmei törekvéseknek leglelkesebb toborzói. Zászlók alá gyűjtik a nagy közönségnek millióit. Tanítják, fölvilágosítják, vezetnek.

A mieink pedig mesélnek Janiról és Jucziról . . .

Persze a magyar tudományos harczok nem is szolgáltatnak számára valami tulbó anyagot. Mert tudásaink is szeretik a békét, a nyugalmat. Aki közülök valamely kisebb részlet-kérdés tanulmányozásába fog, vagy pláne meg is old egyet, az annyira megrémül a maga munkája nagyságától, hogy azután pihen évekig. Kár is erőlködni és fáradni. Van nálunk más módja az előrelépésnek. Más és kényelmesebb. Sőt ami több: kellemesebb! Egy jó vacsorázó társaság magasabb polcra emelheti az embert, mint minden tudomány!

Hát biz az így van és rosszul van. Nálunk nincsenek uj irányok sem az irodalomban, sem a tudományban . . . Egykét kivétel. Még sivárabbá teszi az egésznek benyomását.

Mi az oka e vigasztalan állapotnak? Nehéz egy-két szóval megmondani, de az bizonyos, hogy a baj mélyen gyökerezik. Összefügg talán az ország politikai fejlődésével is. Azzal, hogy rászoktattak a külső látszattal való megelégedésre. Hogy valami különös önámításba szuggeráltuk magunkat. Elhittük ugyanis, hogy minden rendben van. Hogy gazdagok vagyunk és erősek vagyunk. Nem mertünk bensőnkbe tekinteni, gyöngéinket fogyatkozásainkat kutatni. Játék-politika, játék-irodalom, játék-tudomány! Nincs-e ezek között benső kapocs!? Ha komolyan láttunk volna munkához! Komolyan, erővel és kiméletlenül. Semmit sem tagadva, semmit sem kimélve. Ha szemébe mertünk volna nézni az igazságnak, a valóságnak . . .

Még most sem késő!

Ezt tegyék iróink és mindjárt lesznek

TÁRCZA

A hajtók.

(Vadásztárcza).

Irta: Quintus.

Olvasom, hogy a szentiványi fogolyvadászaton 8 hajtó és egy vadór is terítékre került. Ötöt közülök a szeretetreméltó orosz hercegi vendék sörétezett meg, négyet a grófi házigazda. Amint így is illik. Hadd lássa a vendég, hogy mindenben övé az elsőbbség.

Hát ez szép rikord. És a mi fő, még ennél is szebb jövedelem a faluban. Mert ilyenkor nem holmi amerikai sparadrappal ragasztják be a sebet, hanem amolyan belföldi flastrommal, amelyikre az van nyomtatva, hogy az Osztrák-Magyar Bank a bemutatónak ilyen és ilyen szíveségeket kész cselekedni. És nagy különbség volt az mindig, még Szentiványon is, hogy valmiféle kocavadász sörétezi-e meg az „embert“ dióverőnek való Lefauchaux-vel, avagy pedig igazi nagy urak cselekszik, messzehordó amerikai hammerless puskával, ami igaz, hogy mélyebbre megy egy kicsit, de azután van is láttatja.

Szent Hubertus gyalogjáró tisztelői közé tartozván, csöppet sem vagyok fölháborodva ezen, egyébiránt csakugyan ritka eredménnyen. Fumius troies.

Nekem is volt alkalmam a csizmaszáramból némely, nem is 10-es, hanem 8-as és hatos söréteket kiszedegetni és alig van olyan vadászpajtásom, akinek a „köztakaróján“ ne lennének holmi forradások, egy-egy vig ebéd után való hajtás maradandó emlékei. Arról pedig diszkrétül hallgatok, hogy jómagam is hoztam-e, nem hoztam-e és hány hajtót terítékre,

aggatékra, vagy nem tudom én, mire. Katonadolog, amire minden vadász el van készülve, de legtöképpen minden hajtó. Mert hajh, számító lény az ember és Kaszás Pista, az a szegény zsellérember, egyszer így szólott az ő siránkozó életépárjához, amikor fáradtan, fölötött balkézzel jött haza a hajtásból.

— No asszony, ne pityeregj. Erre a télre már el vagyunk látva szépen. A méltóságos gróf ur lött meg. Éljen.

Hogy azután miféle praktikákkal lehet a 8 napon innen gyógyuló sebből 8 napon túl gyógyuló sebet csinálni, az már megint különvaló dolog és nem közönséges ága a parasztojgtudománynak.

A vadászat és a szentimentalizmus, ime, nem született egy napon.

Kemény Zsigmond beszéli el Wesselényiről, — akinek emlékezete csak éppen most elevenedett föl megint — hogy egyszer nála Zsibón vadásztak. Széchenyi István is ott volt. A társaság este kandalónal sütkezett és a nagy európai Szabadság-eszméről beszélgettek. Valaki fölvetette, hogy a humanizmust példákban kellene megmutatni, a szószátyárság nem ér semmit.

A hajtókra fordult a beszéd, hogy ime, azok rabszolgák gyanánt szolgálnak a nagyuri passzióknak. A nagy cselekedetekre és nagy lemondásokra egyaránt kész Wesselényi azonnal készen volt. No jó, tehát mostantól kezdve vége van a vadászatnak mindenkorra. Hiába magyarázta nekik a leghidegebb fejű Széchenyi, hogy hiszen a hajtók mestersége éppen-séggel nem kellemetlen.

Télen, amikor semmi dolguk sincs, maguk is örömet járnak a vad után. Ez tiszta multság nekik szívesen jönnek, akár ingyen is. Mellette azonban

inni és enni is kapnak, sőt egy-egy kis napszám is jár a multságért. Wesselényi már benne volt a föl-szabadításban és kimondták a nagy népszabadítást. Többet nem vadásznak.

Másnap azonban Wesselényi késett egy kicsit a reggeltől. Lemennek és éktelen haragban találják. Elmeséli, hogy a vadásza tegnap a városban felejtette a ruhát, amiért odaküldte. Fölpofozta érte és most elszökött a gazember. Széchenyi pedig erre azt mondta, hogy no akkor bátran vadászhatsz tovább. És ezentul nem is volt szó többet a hajtók főszerződéséről.

Valósággal a hajtók még most sincsenek föl-szabadítva. És ha jól itélem, a demokratikus eszmék ezen a téren sohasem is fognak hódítani. És nem fog izesztőleg hatni az a sok megsörétezés sem, aminek a szentiványi eset csak egyik nevezetes példája. Szeretném én, ha most mindez a pénz egyszerre az én zsebemben volna, amivel a vadász-honfítársaim csak az idén is beragasztották az apró sörétek nyomait Szent István koronájának országában.

A legtöbb megsörétezés egyébiránt fogoly-vadászat idejére esik. A fogoly alacsonyan repülő madár, amellyel olyan hirtelen robban föl az egész csapat, mintha gránátot löttek volna az ember elé. A lövéssel szuszogni pedig nincsen idő. Az a mészáló vadász, aki előbb körültekintget és aztán lö a fogolyra, az jobb, ha elmegy Németországba egyetemi professzornak. Lőni kell azonnal, két pillanat alatt, még pedig nem az egész csapatra, hanem egy bizonyos madárra. És ha az alacsonyabban repül, mint a többi (pedig rendszeren erre pályázik az ember), akkor könnyen megesik a hiba. Magas kukuriczában, vagy bozótos, ligetes területen gyakoroltatván a fogolyvadászat nemes művészete, hát persze hogy eltéved egy-egy

uj irányok, új törekvések. Lesz küzdelem és lesz élet! Elő a kést, a fejszét! Neki mindennek, amit rosznak, betegnek, látunk! Ha tisztában vagyunk a kórsággal, ráakadunk az orvosra is . . .

Kapcsoljuk bele a litteratúrát a magyar életbe, abba, ami nálunk a valóság és mindjárt meglesz a magyar nemzeti litteratura! Nemcsak a népköltészet és a népelet forrása a nemzetinek, hanem minden, ami valamely ország határain belül van, él és hal!

Ezt figyeljük meg iróink, de bátran, merészen, nem tagadva le semmit abból, amit láttak . . . és lesz harc, lesz küzdelem és lesz nálunk is új irány, magyar irány és helyes irány.

Xy.

H I R E K.

— **A trónörökös Pancsován.** Ferencz Ferdinánd főherceg holnap városunkba érkezik, honnan a tiszteletére Tor-Almásán és Glogonon rendezendő róka vadászaton fog résztvenni. A trónörökös itt-lete alatt a Weisz-szállodában fog lakni, hol részére már be is rendeztek egy lakosztályt. A vadászatok 3-4 napig tartanak.

— **Személyi hír.** Városunk főispánja, bajnai Zákó Milán csütörtökön Nagy-Zomborról Verseczre utazott, honnan a hét elején érkezik vissza.

— **Csendes jubileum.** Szerényen, minden feltűnés nélkül, de annál nagyobb bensőséggel ülte meg a belvárosi áll. elemi iskola tantestülete egyik kiváló munkásságu tagjának Dorogszághy Klára tanítónőnek 25-éves jubileumát. A tantestület ez alkalomból okt. 16-án rendkívüli értekezletet tartott, melyen Molnár József méltányolta a minden tekintetben kiváló tanítónő érdemeit. Az értekezlet után a tantestület nőtagjai a gyengélkedő kartsárnót lakásán is felkeresték és átnyújtottak a kellemesen meglepettnek emlékül egy gyöngyörfű drágaköves gyűrűt, mint egy jelképezve, hogy a gyűrű végnélküli kerekességéhez hasonló az ő tiszteletük és szeretetük. Így emlékeztek meg a kartsárak kartsárnőjükről. És a kartsáradomnak azon tagjai, kik a derék tanítónőnek 25-évi itt működése alatt hálás növendékei voltak? De nem törődünk most a könnyen felejtő világgal, hanem mi is teljes szívből csatlakozunk az üdvözlőkhöz, kívánva, hogy Dorogszághy kisasszony még sokáig élvezze magasztos és hazafias működésének gyümölcseit.

— **Áthelyezett plébános.** A csanádgyházmegyei püspök Lebovics Dániel volt oppovai helyettes plébánost, kinek városunkban is számos tiszteletje és jó barátja van, hason minőségben Horvát-Neuzinára disponálta.

— **Visszatért.** Rakicsics Sándor I. r. alkaptány egészsége helyreálltával visszatért szabadságáról és csütörtökön ismét átvette ügyosztálya vezetését.

— **A városok rendezése.** A törvényhatósági jogú városok jövő évi kongresszusának érdekes pontja a városok rendezésének kérdése. A közigazgatás egyszerűsítése csak a hivatalok működését gyorsítja és könnyíti, a tulajdonképpeni rendezés, kivált a városokra nézve, még késik. A városok tehát a maguk fölfogása szerint, amelyben a gyakorlati tapasztalatok mindenesetre érvényesülnek, kidolgozzák a rendezés tervét és ebben értékes anyagot bocsátanak a kormány rendelkezésére. A polgármesteri értekezletek elnöksége a napokban küldi szét a városokhoz a fölhívást, hogy erre a pontra vonatkozó, mint esetleges egyéb javaslatokat 1903. évi márczius hó elsejéig beküldjék.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter új. Vattay József pancsovai törvényszéki aljegyzőt a fehértemplomi törvényszékhez helyezte át.

pacánka 10-es, vagy 12-ös sörétecske a kapálgató, kaszálgató emberek közé is, valamint a szomszéd vadászpajtáshoz is. Kivált akkor, amikor a fölrobbant csapatot egyszerre 3-4 vadász lövöldözi és a levegőben űtköző sörétszemek szinte örületesen görbe irányokat vesznek föl a paralellogram híres törvényénél fogva.

Annai bizonyos, hogy ahol hévvel megy a fogolyvadászat, arra nem jó mászkálni. Szembahajtatni azonban a foglyot ritkán szokás. Csakis olyan helyen, ahol indás sürűségeben bujtak meg és még kutyával is nehéz őket „kipiszkalni”. Ilyenkor a hajtók szembejönnek a vadásznak. Avagy ha nagyon is nagy az urak kényelemszeretete és röstelik a nagy melegben a kukoricást járni.

Ilyenkor is szembe megy a hajtás és a fölrebbent szembeszálló foglyokra egész sortűzek esnek a tábla végéről. Hullik is bőven, hajtóval vegyest.

Ez a rózsza tövise. Máskülönb a mi klímánk alatt a kisebb fajta vadászatok közt éppen a fogolyvadászat a legszebb. Nagy urainknak van is ilyenkor vendége bőven kölföldről. Muszka, német, francia, de kivált angol ur szívesen jön ilyenkor vendégnek és valóságos el van bájolva attól a fogolybőségétől, ami ezt a mi szép országunkat előtte még szebbé teszi.

Mert szép az ország is, a fogolyvadászat is. Az ősznek ereszkedő, bikanyálás paragon, sárguló kukoricza-erdőkben, répavetés, vadmuhar közt, cserjében és minden sarokban esik egy kis fegyverropogás. Amellett ragyog a napsugár a faleveleken, a domboldalokon, a hegygerinczen és gyémántnál is tisztább az üde levegő. Valóságos költészet ez!

És ne tessék azt hinni, hogy a paraszt ezt nem érzi. Talán jobban is érzi, mint az ur. Turgenjev az ő „vadásziratait” két pompás falusi alakkal kezdi.

— **A rom. kath. négyelet mulatsága.** A jótékony-ság terén kiváló tevékenységet kifejtő rom. kath. négyelet buzgó elnöksége és választmánya november 8-ára nagyszabású mulatságot rendez. A rendezőség körültekintése, a nagyjában összeállított műsor, valamint a közreműködésre megnyert műkedvelők rátermettsége az est teljes sikerét biztosítja. Előadásra kerül egy dialóg, utána magyar népdalok és befejezésül Offenbach egyfelvonásos operettje: „Egy férj az ajtó előtt” kerül színpadra. A zenét a 101. gyezred zenekara szolgáltatja.

— **A pancsovai áll. iparos- és ker. tanonciskola tantestületének üléséből.** A helybeli áll. iparos- és keresk. tanonciskola tantestülete f. hó 12-én ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a tanonciskolák testületeihez az inasoktatás fejlesztése érdekében köriratot intéz. A körirat a következő:

Tekintetes Igazgatóság!

A pancsovai m. kir. állami iparos- és kereskedő tanonciskola tantestülete folyó évi október hó 12-én tartott gyűlésének határozatából kérelem járult az Országhához, melyben az 1884. évi XVII. t. cikknek a következő pontok szerinti módosítását kérte:

1., Iparos tanonczára csak oly egyén szerződ-tethető, a ki az elemi iskola IV. osztályát sikeres-ül végezte, vagy megfelelő képzettségéről a tanonc-iskola tantestülete előtt fivételi vizsgát tesz.

2., Csak olyan iparos tanoncz szabadítható fel, a ki az iparos tanoncziskola azon osztályából, melybe felszabadulása idején jár, jó erkölcsi viselkedéssel legalább elégséges előmenetelről tanuskodó bizonyítványt mutathat fel. Rossz viselkedésű vagy bukott tanuló osztályismétlésre szorítottatik s csak ezen javító év sikeres bevégezése után szabadítható fel.

Ezen pontok bővebb indoklását nem tartjuk e helyen szükségesnek; hiszen iparos-tanoncziskolában működő minden kartsárunk előtt e pontok ezéjja könnyen felismerhetők.

Ezért tisztelettel kérjük a tekintetes Igazgatóságot, szíveskedjék a vezetés alatt álló iparos- és kereskedő tanoncz-iskola tantestületét tárggyban összehívni s tanácskozáskor eredményéből kifolyólag hasonló értelmű kérelem az Országhához folyamodni.

Hazafias tisztelettel

Pancsován, 1902. október hó 17-én.

A tantestület nevében:

Gecser Béla,

Sárosy Károly,

elnök.

jegyző.

— **Hihetetlen állapot.** A múlt hét folyamán egy dipteritisz beteg kis gyermeket a járványkórházba szállítottatott a kezelő orvos és ezen szerencsétlen gyermek huszonnégy órával tovább minden orvosi kezelést nélkülözött. Ez a száraz de szomorú tény, mely minden érző embert megbotránkoztat. Hihetetlen és mégis való, hogy a ragályos betegek elküldetésére épült járványkórházba került szerencsétlen betegek kezeléséről gondoskodva nincsen. Legalább azt kell hinnünk a mindenütt felháborodást keltett eset után, annyival is inkább, mert a kórházi gondnokságnak a beteg otlétéről tudomása volt. Kiváncsiak vagyunk, hogy a hatóság ezen eset után milyen intézkedést fog tenni.

— **Halálozás.** Hosszú szenvedés után szenderült jobblétre okt. 13-án Hertelendyfalván Lenhardt Ferenczné szül. Porizka Amália élete 50. évében. A boldogultban Lenhardt Ferencz ig. tanító szerető hivesét, gyermekei pedig a gyengéd, odaadó anyát veszítették el. Temetésé nagy részvét mellett ment végbe okt. 15-én. Nyugodjék békében.

— **Nagy tűz.** A haragok félelmetes zúgása és kürtök harsogása rémítette meg hétfőn d. n. 5 óra- kor a város lakosságát. A felsővárosban levő Ger- man n -féle ház melléképülete gyuladt ki és a tűz a szélről észlelve félelmetes gyorsasággal terjedt. A

terjedelmes épület teteje rövid idő alatt lángokban állott. A veszély nagy volt, mert a színekben és padlásokon felhalmozott tűzifa, állványgerendák és deszkák bőséges tápot nyújtottak a pusztító lángoknak és mert jobbról-balról a határos szomszéd épületek szintén legnagyobb részben faalkotmányok voltak. A tűzoltók három fecskendővel jelentek meg a tűznél és Karner János és Roth Ferencz parancsnokok vezetése alatt nagy buzgósággal láttak munkához. Az óriási hőség és szikraeső nagyon megnehezítették az oltást. De még nagyobb baj volt kezdetben a víz hiánya. Óriási embertömeg lepte el az Almási utat és a mellékutcát, hol a rendőrség és a kivonult katonaság tartotta fenn a rendet. A tűzoltóság és katonaság együttes fáradozásának sikerült a tűzet lokalizálni és este 8 órakor urává lett a féktelen elemek. A tűzoltóságnak azonban majdnem reggelig volt dolga, míg a tűzet teljesen eloltotta. Leégett Germann Nándor építőmester udvari épülete és bal oldali szomszédjának egy magtára a bennelevő gabonával. Ezen tüzvész alkalmával ismét tapasztalta a város lakossága — és annak ott hangosan kifejezését is adott — hogy nagyobb tüzvész esetén megmerhetetlen szerencsétlenség fogja a várost sújtani. A tűzoltóság jóakaratahoz és buzgóságához szó sem férhet, de a most is tapasztalt tervszerűtlenség, mondhatnók fejtelenség meggyőzően mindenkit teljesen arról, hogy tovább nem lehet ez így. Egy 6600 korona évi segélyt élvező tűzoltó-egylet működése nagyobb megnyugvást kell hogy keltsen. Igaz ugyan, hogy a mindenkor tapasztalható vízhiány a rendőrség éhletelenségének tulajdonítható — mely ezen tüzvész alatt kereste, hogy hol lehetne a Temeshez vízért jutni — de erről is mint a tűzoltók működéséről majd máskor emlékezünk meg részletesebben.

— **„Kutyavár” és más apróbb történetek** című új könyvre hirdet előfizetést Somfai János, a „Torontál” segédszerkesztője. A könyv „Kutyavár” című hosszabb történeti elbeszélést kívül kilenc-tíz kisebb tárcaközleményt fog tartalmazni, köztülből tíz íven, díszes kiállításban. Somfai új könyve ez év december havának elején jelenik meg. A kötet ára füzve két korona, diszkötésben öt korona. Az előfizetési pénzek október hó végeig Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájához (Nagybecskerek) küldendők.

— **Mulattató Estély.** Vukovits T. Miklós úr, montenegrói származású hírneves szerb komikus és énekes és Grbić István úr, szargon komikus ma vasárnap f. évi október hó 19-én a „Hungaria” szállodában Mulattatóestélyt rendeznek. Bemenet szabad. Kezdeté este 8 órakor.

— **Újra oltás az iskolákban.** A alsóvárosi kerületi orvos hatáskörébe eső elemi iskolák gyermekei, a kik valószínűleg a közigazgatás egyszerűsítése érdekében voltak eredménytelenül a vározháza nagytermébe kommandírozva, a múlt héten újlag beoltattak. A hatósági önfelügyelőknek tehát mégis az volt az eredménye, hogy a tanulók újabb írka-fírka után két héttel későbbben lettek beoltva. Ez is valami.

— **Kaffka Torontálban.** Egyik fővárosi esti lap írja, hogy Kaffka László osztálytanácsos a belügyminiszter utasítására a nagy kikindai árvászeket hat évre visszamenőleg a legszigorúbban meg fogja vizsgálni. Kaffka — ki jel nleg Mármarosban vizsgálja a közigazgatást — értesülésünk szerint novemberben megy Nagyikindára. Nemsokára tehát újra hallunk Torontálról.

— **Látványos színház.** Gierke világhírű vilamos Kinematograf-színháza a hét folyamán nyílik meg városunkban. A látványos színház saját gőzerőre berendezett gépekkel rendelkezik és külön e célre épített elegáns berendezésű színházban lesz elhelyezve. A felülmúlhatatlan előadások alkalmával bemutatásra kerülő képek élet nagyságban lesznek bemutatva. A sátor-színház a Ferencz József téren lesz felállítva. A mindenütt fel-tűnést keltett kinematograf előadásoknak bizonyára városunkban is számos látogatója lesz.

Az egyik Korj, a prózai, okos, realis, de rideg és poézis nélküli való parasztgazda. A másik Kalintucs, az érző, szívű, a természetet szeretve bámuló, költői hangulatokkal megáldott, vagy megvert, temperamentumos paraszt. Ez mindig a vadász urak körül settenkedik. Tudja a járását mindenfelé és szenvedélyel megy ki hajtóvezetőnek, hajtónak, csösznek, vagy akárminek, ha csak a szabadban lehet.

Hát ez a Kalintucs a magyar földön is sok ezer példányban találhatók, bár Kovács Matyinak, Böresök Péternek, vagy éppen Kolemik Janónak, hívják. A föld poézise, emberben kifejezve. És ez az ember-típus nem is az utolsó. A hajtók is ebből kerülnek ki, de ebből a vadőrök és vadászok is. Egyazon fajta nép. És éppen ezért van köztük összetartás is. Ritka hely az például és talán nem is jó magyar vidék, ahol a vadőrök és orvvadászok egymással ellenségeskednek. A szabály az, hogy titkos jóbarátok legyenek és az urak látóvételét mellett tartsanak egymással nemes szövetséget. És tartják is.

Valahányszor nagyobb vadászaton fordulok meg, ahol 2-300 hajtó is összekerül, figyelő szemmel nézem az ő dolgaikat. A hajtókat csoportonként bizonyos főbb hajtók vezetik. Hiszen tudunk mi magyarok káromkodni, az igaz, de a legöregebb öregbéres káromkodása is csak szelid zefir-fuvalom ahoz képest, amit ezek a vezetők hajtásközben végbeszúznak. Olykor szinte azt csodálom, hogy Szent Hubert nem vág közibük egy jól kibegyezett istennyilát. És mégis. Az a káromkodás nem komoly. Csak azért van, hogy szebb legyen a vadászat és az uraságok jobban örüljenek neki. A hajtók és vezető emberek, valamint a vadőrök nagyon jól értik egymást és amennyi orv-

vadász van a környéken, az mind ott van mint hajtó, vezető, vagy akármiféle főbb ember. A hivalkodó és folyton fecsegő gyerekhad csak töltelék, akit szidni lehet, vagy kell a jobb vadászati stíli végett.

Hogy toprongyos nép, az is igaz. Idegen ember, aki a magyar életet nem ismeri, avagy a vadászati dolgokban avatatlan, rendszeren meg is sajnálja őket, amint térdig nyútt, össze-vissza foltozott nadrágban, rongyos szürbeu, vagy ködmenben, madzaggal megkötözött zsíros kalapban megjelennek a havon, vagy a sárguló erdő szélén. Az avatott szem azonban nem éjt olyan könyvet. Valamint az igazi vadász sem jár vadonatuj ruhában (ha csak nem valami trónörökös, vagy ilyesmi), azonképpen a hajtó is rozsz ruhát kap magára, sőt a legeslegrosszabbat, amiért nem kár, ha össze is tépik a gallyak. Az egész csak festői, semmi más. De festőinek azután nagyon is az. Neogrady jeles mesterünk is tudja, aki képeim már többször bámulatos szépen levízfestette a magyar hajtót. És ha azután megy a hajtás, kivált ha nem dolgoznak az urak golyóval, hát bizony akárhány hajtó akad, aki semmiképpen sem bánná, ha a vastag-husába belemenne egy két sörét. Sokat ér az ilyen. És hajh, ne legyen rágalom belőle, ha azt mondom, hogy van olyan is, aki keresi . . .

Valami régi gonosz krónikában van följegyezve az is, hogy amikor Frankfúrtba a francziák betörték és hire futott, hogy a fehérréppel kellemetlenkednek, számos némbor zülalt hajjal futkosott a város utcáin, azt tudakolván a járőkelőktől, hogy hol kellemetlenkedik legjobban az ellenség?

Nohát!

— **Mén vizsgálat.** Az arra hivatott vizsgáló bizottság csütörtökön délelőtt vizsgálta meg Gramberg A. ny. alezredes elnökelete alatta magánosok tulajdonát képező és tenyésztési czélokra szánt mezőket. Összesen nyolcz mént vezettek elő, melyek közül a bizottság csak egyet talált alkalmasnak.

— **Bezárt ovoda.** A belvárosi ovodát a város polgármestere a főorvos és kerületi orvos véleményezésére folytán az ott előfordult bárány himlő esetek miatt tizenhárom napra bezárta s erről a vallás- és közoktatásügyi és belügyi minisztereknek jelentést tett. Az ovoda helyiségei fertőtlenítettnek.

— **Tanonciskolai hírek.** Az iparos- és kereskedő tanonciskola felügyelő-bizottsága hétfőn ülést tartott Martin Imre elnökelete alatt. Ez alkalommal kiküldték az iskolálatogatókat és elfogadták az ipar-terület által igazgatói irodának felajánlott helyiséget.

— **Juhászok garázdálkodása.** Sokszor hangzik fel panasz a gazdák körében, hogy a juhászok birkáikkal tilos legelőn legeltetnek, a mi által teljesen tönkre silányítják a különben is kis és sovány legelőket. Pénteken éjjel is kihajtották juhaikat a „Nareták“ nevű legelőre, de vesztőkre. Manuik József t. rendőrszolgálatos ugyanis egy lovasrendőr kíséretében akkor éjjel a határban portyázott és az egész nyáját, 336 drb. birkát elmaradhatlan társukkal egy számmal együtt behajtatta a felsővárosi szállásba. Hiszszük, hogy a jövőben megtartatják a juhászokkal a legeltetési szabályokat.

— **Árad a víz.** A Temes vizállása a múlt héten 0.40 méterről 1.75 méterig emelkedett.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **A Balaton Irásban És Képben.** Keszthelyen, a Balaton metropolisában, a hajdani „Helikon“ irodalmi ünnepélyek városában 1—2 hét múlva hazafias irányu, érdekes könyv jelenik meg: „A Balaton Irásban és Képben.“ Irta Sági János, a Keszthelyi Hírlap szerkesztőtársa, az Urania Magyar Tudományos Színházban színre kerülő Balaton című darab szerzője. A diszmunka 350 oldal s 120 képet tartalmaz. Az előfizetési ára mégis csak 3 K. Hazánk gyöngyörel, a Balatonról ilyen irányban, ekkora terjedelemben, ennyi képpel könyv még meg nem jelent. A diszmunka a magyar tenger és szépséges vidékének leírását, a fürdő- és nyaralóhelyek elfogulatlan ismeretét tartalmazza, elregéli a vidék gazdag, szindús történelmi eseményeit, szép képekben élénk varázsolja a Balatonvidékek kézzel játszó váromjait, hegyeit, városait, falvait, nevezetességeit; az egyes fürdő- és nyaralóhelyekről, a Balatonvidék minden talpalatnyi részéről mindazt elmondja, a mi a nyaralni vágyót, a Balaton mellett tartózkodót, a turistát, a hazánk szépségeinek megismerése után rajongó lelket érdekli. A könyv az olvasónak kellemes, soha nem unalmas társalgója, tanácsadója és nagy helyismeretű kalauza. A könyv jövőre angol és német nyelven is megjelenik. A bolti ára 5 K. A kik a Keszthelyi Hírlapnál már most megrendelik, 3 K. 70 f. beküldése után bérmentve kapják.

Különfélék.

— **Utczai kövezet üvegből.** Párisban mostanában néhány utczaüvegburkolattal látnak el, miután tizenkét havi próbaidő után bebizonyosodott, hogy ilyen burkolat a legmagasabb igényeknek is megfelel. Az üveg-burkolatköveket üveghulladékokból állítják elő, amelyeket az olvadásig hevítettek és azután hidraulikus nyomás alatt erősen megsajtolják. Ebből az anyagból vágják ki azután az üvegburkolati kockákat.

— **Egy francia nő budgetje** — hajdan. Hogy mire volt szüksége egy elegans francia asszonynak nagyanyánk idejében, arról fogalmat nyujt az alábbi lajstrom, amelyet a párisi „Fronde“ állított össze: 565 kalap, fejkendő vagy kámsza 8000 korona; két kashmir-shawl 960 korona; 600 ruha 20.000 korona; 365 pár cipő 4800 korona; 250 pár fehér és ugyanannyi színes harisnya 2400 korona; pirosító és fehérítő 240 korona; 12 ing (csak!) 240 korona; 2 valódi fátoly 3900 korona; elasztikus fűzők, parókák, hajhálók, legyezők és ernyők 4800 korona; esszenciák, parfümök, fiatalító és szépítő szerek s más droguák 960 korona; ékszeres és más hasonló csekélyeségek 8600 korona; görög, római, etruszk, török, arab, kínai, perzsa, egyiptomi, angol és gót butorok 40.000 korona; hat hátsó ló és két kocsi-ló 8000 korona; francia, angol és spanyol kocsik 20.000 korona; táncmester 2400 korona; francia nyelvemester 240 korona; egy ágy 16.000 korona; újság-előfizetések; páholyok a színházokban és hangversenyeken 24.000 korona; jótékony czélokra 80 korona (!)

Szó sincs róla, tanulságos kis lajstrom!
— **Életmentő beka.** Atlantic Cityben, a híres amerikai tengeri fürdőben nyaral Minchroon Ada kisasszony. A minap a kisasszony kiment fürdeni a tengerre s nagyon mélyen talált behatolni. Ereje elhagyta s már-már közel volt a vízbefuláshoz. Amint kétségbeesetten küzdött a habokkal, hirtelen valami nagyobb fekete dolgot látott uszni a közelben. Azt gondolta, hogy valami deszka s belekapaszkodott. Csak akkor vette észre, hogy az uszó jószág eleven

és pedig egy jól megtermett teknősbéka. A béka — úgy látszik — jobb nevelésben részesült, mert nem haragudott meg a kedves teher miatt, sőt ellenkezőleg mintegy tizenöt percig uszott a fölszínen. A kisasszony pedig ott ült rajta és várta a szabadulást. Közel egy negyedóra kinos várakozás után csakugyan föl is tűnt egy vontató hajó, amely észrevette a bajba került leányt, odavezetett és bekástól együtt fölvette a fedélzetre. A béka-udvarisság következtében megszabadult leány lakására vitette a béka-lovagot, föl-pantlikazta és úgy eresztette vissza a hős habokba.

Közgazdaság.

Hogyan tragyázzuk a gyümölcsfákat.

Itt van az ősz, ezzel elérkezett ismét az az időpont, a midőn a gazdának meg kell már tennie az előintézkedéseket az iránt, hogy jövő évi termését biztosítsa. — Természetszerűen fogják tehát találni olvasóink, ha néhány szóval mi is azok közé állunk, kik jó tanácsokkal szolgálhatnak egyik másik kérdésben az arra szorulóknak. — A kérdésre, hogy hogyan tragyázzuk a gyümölcsfákat, más választ általánoságban nem adhatunk, mint azt, hogy az a körülményektől függ. — Miután a trágyával elsősorban a gyökérzetet kell gazdagítani, csináljunk a fakorona nagyságához mérten megfelelő tányért, hogy abban a trágya jól előszándó legyen, mert éppen itt találhatjuk meg azon hájszálgököket, melyek a tápanyag felvételét eszközlik.

Fiatalkorú fáknál, körülbelül 10 évesekig legjobb a tányérnak fahamuval és kinnal való behintése ősszel, továbbá chilisalétrommal tavasszal. — Nagyon ajánlatos továbbá fiatal fáknál a híg trágyalével való öntözés is és pedig úgy, hogy a felosztó tányér szélein egy sekély árkot csinálunk s a trágyalevet ebbe beleöntjük.

Idősebb fáknál a trágyázás aként eszközözzük, hogy a korona nagyságú tányéron kevés távolságra a fatörzstől sekély árkokat vagy gödröket ásunk ásóval és nem földfúróval s a sekély árkokba ősszel híg trágyalevet öntünk, tavasszal pedig fahamut, kinnitot és szuperfoszfátot.

A mi a késő őszi trágyázást illeti, ennek igen nagy előnye az, hogy téli nedvesség a tél folyamán lehetővé teszi a trágya egyenletes elosztását így készletbe hoz olyan tápanyagot, melyre a fa épen tavasszal van legnagyobb szüksége. — Az őszi trágyázás rendkívül előnyös a fa gyarapodására, s a tavaszi pedig a termésmennyiségének és minőségének fokozására. — Általában a gyümölcstermelők azt is tapasztalták meg, hogy a foszforsavban gazdag trágyák inkább a terméshozam emelkedését segítik elő, a nitrogéndús trágyák pedig főként a fa gyarapodását sietetik.

Hirdetmény.

Tisztelettel alulírott bátorodom Pancsova város és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására adni, hogy a legkiválóbb bécsi szakiskolák elvégzése és számos évi tapasztalat után, helyben,

Templom-utcza 42. szám alatt

szabászati tanfolyamot

nyitottam

úgy az összes női ruhák, valamint úri ruhák szabászata részére,

melyen francia és angol divat szerint úgy a szabásból mint a varrásból alapos és kimerítő oktatást nyujtok.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Seib Terézia.

782. sz.

1902. véghr.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltótörvénysszak 1902. évi 81.895. számú végzése következtében Dr. Balla Vilmos ügyvéd által képviselt Litzmann Ignác javára Stojkovic Juró ellen 329 kor. 41 fill. s jár. erejéig 1902. évi aug. hó 25-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfogalt és 2588 kor.-ra becsült rőtös-árúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság V. 1041/1902. számú végzése folytán 329 kor. 41 fill. tőkekezelés, ennek 1902. évi aug. hó 14. napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 76 kor. 90 fill. bíróilag már megállapított és 8 kor. 40 fill. árverési költségek erejéig Pancsován, adós üzletében leendő eszközésére 1902. évi október hó 23-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik azzal, hogy ezen napon alap- és felülfogaltatott követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna — megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1902. évi október hó 3. napján.

Bossán,

kir. bir. végrehajtó,

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájdalomt okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keletű llyfajta bajokat is. 2.) Hatása kitűnő torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden torokbetegségnél stb. 3.) Minden lézat alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgörcsöket, kölikát és gyomorszakadást. 5.) Enyhítható hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájröghadás és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a febfogást, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint csodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hőpörénél, szemölcs, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütésekénél, megszünteti a fűfájást, zúgást, szakadást, köszvényt, fülfájást stb. Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apácza-védjegyre, a mint az itt ábrázolva van. Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajlított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaíveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinába 4 korona 60 fillérért bérmentesen szállítva Ausztria Magyarország bármely postafiókára. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részfizetés teljesítése esetén eszközölhetik.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyujt kilátást ezen szer mindig elkerülhetők a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

százlevelű rózsza (centifolia) kenőcsét

használatuk, mely rendkívül szívóerővel bír, s a sebak gyógyításában és a fájdalom oszillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlevelű rózsza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, melkmenyészésnél, orrbénésznél, mindennemű régi bajoknál, felropedezett lábak és lábszárnál, sebeknél, sófolyásnál, dagadt lábakkal sőt esonszúnál is; fűtött, szárt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszilánkok, homok és sörét, tüske stb. kiszívás által való eltávolítására; mindenféle dagadást, kiütést, karbunkulust, újranövés, sőt ráknál is; ujknakoz, körömdagadást, tályog, feltört lábak, mindennemű égési sebek, elfagyott tagok, betegeskedő fekvéstől keletkező sebek, nyakdagadatok, vérdagadatok, füldegadatok, és gyermekek ázott sebei stb. stb. Széküldés csakis az összeg előretalványozása után történik. 2 tévely ára portóval, szállítólével és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Köszönőiratok eredeti példányokban nagy számban állanak közbetekintésére. Óva intem az érdeklődőket hatástalan hamisítványok megvételétől és kérem szigoruan ügyelni arra, hogy minden tévelyen a „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pragada“ czégnél kell bejuttatni.

Ezen két, gyógyhatásában felülmulhatatlan szer nincs soha látve a megromlásnak, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb, és hatásosabb: nem szenvednek sem a hő- és hideg behatása alatt, emellett fogva bármily évszakban szétküldhetők. Ezen két szer majdnem mindig javulást és segélyt eredményez, legalább is az orvos segítségének igénybevételéig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított szernek, vagy ilyenfajta sokszor ajánlott érték- és hatás nélküli úgynevezett pótszernek használatát, — melyekért csak ezáltalánul, dobjuk ki a pénzt, — hanem maradjunk meg mindig ezen két, régóta bevált, olcsó és megbízható szer használatánál, melyeknek mint teljesen ártalmatlan, világszerte ismeretes szereknek, minden családnál hármany esetben is előfordulásánál kézzel lennének kellene lenniük. A hol ezen szeret nem volnának kaphatók a fent leírt, valódiságot bizonyító végjeggyel ellátva, onnét legelőszerebb direkt rendelni a következő czímzessel:

An Apotheke Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pragada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapestben Török J. gyógyszerüzében, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerüzében és Bécsben Brady C. gyógyszerüzében.

52-30

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényel, csúszl és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossággal gyűnk és csakis eredeti üvegeket dobozokba „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. **Rudolstadt.**

* ADLER ISTVÁN *

**BUTORKERESKEDŐ, KÁRPITOS ÉS DISZITÓ
PANCsovÁN.**

GROMON utca 8. szám alatt, az udvarban, ott, hol RECHNITZER K. fényképészeti műterme van.

Ajánlja gazdag választékú raktárát fénytelen és fényezett

* szoba-berendezésekből,
továbbá nagy választék

szalon garnitúrákban

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Pamlagok, ottománok, magas pamlagok stb.
Dús választék

tükrök, képek és gyermekkoesikban.

Kárpitos műhelyben
mindennemű e szakmába vágó munkák pontosan, szolidan és olcsón készíttetnek.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlfűrés vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorbajt, mint:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó háziaszer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztést, serkenti a növénybor megszünteti az emésztési zavarokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még esirájában elfojtható minden gyomorbántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybor idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: felfűrés, felbűffenes, gyomorégés, felfűrés, emelgés hányással, mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen heveny jelentkeznek, nehányszori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kolikafájdalom, szívdobogás, álmatlanság, valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetleneget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczzsin, vérhiány, erőt-

lenség legtöbbnyire a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiánnyal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lassan elatnyulnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életérnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsere, sieteti a vérképződést, esilapítja a felzúgott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható füvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Panesova város gyógyszerárjában, továbbá, Homolitz, Bresztovác, Belgrad, Zimony, Bataj-nicza, Új-Pázua, Ó-Pázua, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva Újfalva, Román-Petre, Károlyfalva, Alibunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kubin, Szendrő, Pozsarevác, Aleksandrovácz, Palánka, Parezány, Aranjelovác, Mr. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacaac, Ruma, Ireg, India, Új-Karlova, Slankamen, Titel, Perlasz, Farkas, Tor-Sziget, Ozora, Tor-Vásárhely, Dobrieza, Kevi-Szöllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vraesevác, Felhértsepiom, Palánka, Gradiste, O-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnaez, Kragujevác, Grn. Mila-novác, Roska, Loznicza, Janja, Bjelina, Erdevik, Cserevác, O-Futtak, Karlova, P.-Kovil, Pétervárad, Újvidék, Verseez stb. gyógyszerárjában, valamint Magyarországon és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerárjában.

Azonkívül a panesovai gyógyszerár szétküld 3 és több üveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részébe.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjünk határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-Társulat kiadása

Remekírók

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- *Balassa Bálint Kölesy Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzenyi Bálint Madách Imre
- Csiky Gergely Mikos Kélemen
- Csokonai V. M. Pázmán Péter
- *Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József Ir. Széchenyi Istv. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- *Garay János Teleki László gr.
- Gyöngyössi I. *Tompa Mihály
- Madányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- *Kemény Zsigm.
- Népies Iyra Népballadák
- Korunkéltészet

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy, hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testos köteté felüli a legbecesebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatta van arra, hogy minden családú könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállításá méltó a

nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés; a papírja famentes, soha el nem sárguló; betűi külön e czérra készültek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a tavaszszal megjelent új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vastkos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes árban szállították, holott e kiadás bolti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remekfordításában közli Shakspeare remekkeit e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos áttiteltésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes ki-gyűjteménye a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törlesztelhető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltek meg,

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felelős bevezetéssel látják.

- Alexander Bernát
- Angyal Dávid
- Badios Ferencz
- Bánóczy József
- Beúthy Zolt
- Berzevicy Albert
- Bayer József
- Endrődi Sándor
- Erődi Béla
- Erdélyi Pál
- Ferenczy Zoltán
- Frankó Vilmos
- Gyulai Pál
- Heinrich Gusztáv
- Koroda Pál
- Kossuth Ferencz
- Kozma Andor
- Léva József
- Négyessy László
- Rákosi Jenő
- Riedl Frigyes
- Széchy Károly
- Szöll Kálmán
- Váczy János
- Vadnay Károly
- Voinovich Géza
- Zoltvány Iréy

E füzet részor biz-tosítást nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megvásárolható összegét adja a fűzet munkáinak, és hogy minden ártalmozdítás becsü-munkát tesz.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

II. sorozata

épp most jelent meg, és a következő köteteket tartalmazza:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

Még tőlen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

Tompa Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Léva József.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat BUDAPESTEN.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyom. Wittigshlager C.-nál Pancsován